

17/06/2016

Ruptura del compromís igualitari per sostenir l'Estat de benestar a Europa?

Els valors col·lectivistes, basats en les idees del compromís social igualitari, es tendeixen a trencar. Per a aquells perfils que han format la classe treballadora tradicional, el “tancament social” davant la immigració constitueix un mecanisme de defensa davant la competència per la redistribució, el benestar i l’ocupació, el que es reflecteix en opinions negatives cap a la immigració. D’altra banda, per a aquells perfils que conformen la classe mitjana, amb nivell d’estudis alts, rendes altes i posició social mitjana alta, l’opinió sobre la immigració i la demanda de solidaritat no és una opció preferent perquè confien en l’èxit de les seves trajectòries individuals.

Autor: iStock.com/Goldfinch4ever.

D’acord amb les troballes constatades es posa en relleu una contradicció: augmenten els valors col·lectius per part dels que estan en posicions més baixes de l’escala social, però amb demanda de “*tancament social*” limitant l’entrada d’immigrants en l’àmbit dels drets de benestar i exclouent als immigrants. I, al mateix temps, augmenta l’individualisme d’aquells altres individus que estan millor posicionats en l’escala social. Aquesta doble tendència cap al col·lectivisme i l’individualisme reflecteix la ruptura del *compromís igualitari* que des dels anys cinquanta als vuitanta ha contribuït a la sostenibilitat política de l’Estat del benestar. La ruptura d’aquest *compromís igualitari* fa difícil la formació de coalicions polítiques, la representació d’interessos col·lectius, la integració dels immigrants i la formulació de pactes per a la sostenibilitat de l’Estat del benestar. És important destacar que el grau en què es produeix la ruptura d’aquest compromís, varia depenent del model de benestar. Així

doncs, en aquells països amb models de benestar basats en principis universalistes i amb nivells de redistribució mitjà-alts, tendeixen a reproduir-se valors col·lectius en major mesura, com passa en el model de benestar socialdemòcrata escandinau.

La idea del compromís igualitari sembla declinar i tendeix a cobrar importància la idea de “*mereixement*”. L’opinió pública considera que hi ha grups socials més mereixedors que altres grups; els immigrants es tendeixen a considerar no mereixedors de la provisió de benestar perquè estan més lluny i tenen menys relacions de reciprocitat amb “*nosaltres*”. La resposta dels immigrants al *tancament social* consisteix en el que Portes denomina “*solidaritat circumscrita*”, com són valors de reciprocitat i la creació d’obligacions morals de cooperació entre els immigrants d’una determinada comunitat, fet que es plasma en els mecanismes d’ajuda mútua davant esdeveniments d’especial significació.

En suma, els resultats mostren que els qui sostenen valors col·lectius són els assalariats que han format part de la classe treballadora tradicional, avui envellida. En sentit contrari, possiblement ha calat entre els joves de la classe treballadora i de la classe mitjana la idea del *mereixement* vinculada a l’èxit *individual*. Per aquest motiu la demanda de valors col·lectius s’expressa via “*tancament social*” davant la immigració per evitar la competència pels escassos recursos d’ocupació i benestar, fet que obre noves pistes per seguir investigant.

Antonio Martin Artilles

Óscar Molina

Pilar Carrasquer

Centre d’Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball (QUIT)

Antonio.Martin@uab.cat, Oscar.Molina@uab.cat, Pilar.Carrasquer@uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)